

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTALLNING
till Landstinget med förslag till

1) landskapslag angående ändring
av 5, 15 och 19 §§ landskapslagen om
landskapspensioner,

2) landskapslag angående ändring
av 12 § landskapslagen om landskapets
familjepensioner och

3) landskapslag om temporär sänk-
ning av den undre åldersgränsen för
erhållande av arbetslöshetspension.

Enligt 5 § 2 mom. landskapslagen om landskapspensioner, sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 28 mars 1974 (15/74), beaktas vid bestämmandet av invalidpension tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern, alltså den återstående tjänstgöringstiden i pensionsbeloppet endast om invaliditeten inträder innan 360 sådana dagar, för vilka förmånstagaren inte erhållit i lagen om riks-omfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd, har förflutit från anställningens upphörande. När en mor blir borta från sin tjänst på grund av att hon fött eller vårdar sitt barn, beaktas således inte den återstående tjänstgöringstiden vid fastställandet av hennes invalidpension, om frånvaron har fortgått utöver ovan nämnda tider, d.v.s. ett drygt år. Denna brist i arbetspensionslagstiftningen vad gäller beräkandet av återstående tjänstgöringstid försvagar således socialskyddet för mödrar till små barn.

För att råda bot på ovan angivna missförhållande föreslår landskapsstyrelsen att till landskapslagen om landskapspensioner fogas ett stadgande (5 § 3 mom.) om att moder i sitt pensionsbelopp skall få räkna sig till godo även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern, på den grunden, att hon efter ovannämnda tid om 360 dagar utan avbrott haft vård om minst ett barn som är yngre än tre år. Eftersom familjepensionen i enlighet med landskapslagen om landskapets familjepensioner (38/69) beräknas på grund av den tid som förmånslåtarens egen pension skulle räknas som pensionstid, skulle de nyssnämnda ändringarna komma att gälla också familjepension som skall erläggas efter en kvinnlig förmånslåtare. Den föreslagna lagändringen motsvaras i riket av en lag angående ändring av lagen om statens pensioner (FFS 215/79).

Uträkningen av pensioner erfordrar ofta rätt lång tid, varför pensionstagare kan få vänta på pensionens utbetalande. För att mildra denna olägenhet för pensionstagare föreslår landskapsstyrelsen att förskott på pensionen skall kunna utbetalas redan innan pensionsbeslutet utgetts till sökanden och att förskottet sedan skulle avdras från den beslutade pensionen. Denna regel föreslås gälla förmånstagare såväl enligt landskapslagen om landskaps-pensioner (15 § 4 mom.) som enligt landskapslagen om landskapets familjepensioner (12 § 4 mom.). Motsvarande ändring av rikets lag har gjorts år 1970 (FFS 527/70).

I avsikt att nedbringa förvaltningskostnaderna för helt små pensioner, så att dessa inte skall bli orimliga i förhållande till pensionens belopp, föreslår landskapsstyrelsen att till 15 § landskapslagen om landskaps-pensioner och till 12 § landskapslagen om landskapets familjepensioner vardera fogas ett nytt 4 mom., enligt vilket de ålderspensioner och familjepensioner, som med beaktande av indexnivån för år 1966 är mindre än 2,50 mark, samt sådana invalidpensioner vid vilkas bestämmande tiden mellan inträffat pensionsfall och uppnådd pensionsålder inte beaktats, skulle kunna utbetalas i ett för allt utan pensionstagarens samtycke. Landskapsstyrelsen föreslår att dessa nya bestämmelser skulle tillämpas också på pensioner och familjepensioner beviljade på grund av pensionsfall som inträffat innan de nya bestämmelserna trädde i kraft. En motsvarande ändring av rikets lag har gjorts genom lag angående ändring av 15 § lagen om statens pensioner (FFS 232/79) och lag angående ändring av 12 § lagen om statens familjepensioner (FFS 233/79).

Vid den fortsatta arbetslösheten har det visat sig särskilt svårt att placera äldre, långvarigt arbetslösa personer i arbete. Av denna orsak anser landskapsstyrelsen det ändamålsenligt att sådana personer i större utsträckning än hittills skulle kunna pensioneras. Landskapsstyrelsen föreslår därför att åldersgränsen, 60 år, som utgör förutsättning för erhållande av arbetslöshets-pension i likhet med bestämmelser i riket (FFS 444/78) med avseende på landskapslagen om landskaps-pensioner (15/74) sänks till 58 år samt att ändringen genomförs genom en särskild landskapslag. Enligt den ovannämnda temporära rikslagen gäller ändringen av åldersgränsen såväl den i folkpensionslagen som lagen om pension för arbetstagare stadgade åldern. Landskapsstyrelsen föreslår ytterligare ett ikraftträdelsestadgande enligt vilket sådan person, på vilken den undre åldersgränsen 58 år redan tillämpats, skall kunna beviljas arbetslös-

hetspension. även efter det den temporära undre åldersgränsen upphört att vara i kraft.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av 5, 15 och 19 §§ landskapslagen om landskapspensioner.

I enlighet med landstingets beslut
ändras 5 § 3 mom. och 19 § landskapslagen den 20 april 1967 om landskapspensioner (20/67), av dessa 5 § 3 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 28 mars 1974 (15/74) samt fogas till lagens 15 § nya 4 och 5 mom. och till 5 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och nuvarande 4,5 och 6 mom. blir 4,5,6 och 7 mom., som följer:

5 §.

- - - - -
Vid fastställandet av invalidpension för kvinnlig förmånstagare räknas såsom pensionstid tiden från invaliditetens början till uppnåendet av den för tjänsten eller befattningen stadgade pensionsåldern, såvida hon under tiden efter det de i 2 mom. avsedda 360 dagarna förflutit och invaliditeten börjat, av vilken tid dock högst 9 år får beräknas, haft i 3 § landskapslagen om landskapets familjepensioner avsett barn som är yngre än tre år, dock icke om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att sagda barnavårdstid beaktas, skall räknas såsom pensionstid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig förmånstagares anställning icke fortgått i fyra månader, gäller angående fastställande av pensionstiden i tillämpliga delar vad i 2 mom. är stadgat.

Till pensionstiden räknas även den tid, under vilken förmånstagaren efter fyllda 23 år av landskapsmedel erhållit i enlighet med denna lag med tillämpning av 2 eller 3 mom. beviljad invalid- eller arbetslöshetspension i sådant fall, då honom senare på grund av ålderdom eller ny invaliditet eller arbetslöshet skall beviljas pension på grund av i 2 mom. avsedd anställning.

- - - - -

15 §.

På pension kan förskott erläggas innan beslut om pension utgetts till sökanden. Erlagt förskott avdras från den enligt beslutet utgående pensionen, då denna utbetalas.

Understiger beloppet av ålderspension eller sådan invalidpension, som har beviljats med tillämpning av 10 § 1 mom. denna lag, före uträknandet av pensionens maximibelopp enligt 11 eller 12 §§ 2,50 mark i månaden, kan pensionen utbetalas i ett för allt, varvid beloppet beräknas enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda grunder för tillämpning av 19b § lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61). Den som erhållit dylik betalning i ett för allt är därefter icke berättigad till pension för den tjänstgöring, på vilken pension som motsvarar utbetalningen i ett för allt är baserad. Har för bestämd tid beviljad invalidpension utbetalats i ett för allt, kan pensionstagaren likväl beviljas pension för den tid hans arbetsoförmåga fortgår efter den bestämda tidens utgång. Ovan avsett markbelopp skall årligen justeras vid ingången av januari månad i enlighet med det löneindex-tal, som fastställs för tillämpning av 9 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

19 §.

Blir person, vars med tillämpning av 5 § 2 eller 3 mom. beviljade invalidpension indragits, senare på grund av samma sjukdom, lyte eller skada ånyo arbetsoförmögen, skall honom beviljas invalidpension enligt samma grunder som i fråga om den indragna pensionen, likväl så, att den pensionsgrundande lönen fastställs i enlighet med tidpunkten för anställningens upphörande, ifall den sålunda beräknade pensionen är större än den indragna.

Denna lag träder omedelbart i kraft och den tillämpas på pension som grundar sig på pensionsfall vilka inträffat under lagens giltighetstid.

Bestämmelserna i 15 § 5 mom. tillämpas även på sådana pensioner vilka beviljats på grund av pensionsfall som inträffat före denna lags ikraftträdande.

I 15 § 5 mom. stadgat markbelopp motsvarar det löneindex-tal som fastställts för år 1966.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av 12 § landskapslagen om landskapets
familjepensioner.

I enlighet med landstingets beslut fogas till 12 §
landskapslagen den 25 juli 1969 om landskapets familje-
pensioner (38/69) nya 4 och 5 mom., som följer:

12 §.

- - - - -

På familjepension kan förskott erläggas innan beslut
om pensionen utgetts till sökanden. Erlagt förskott avdras
från den enligt beslutet utgående familjepensionen, då
denna utbetalas.

Understiger beloppet av familjepension före förrättan-
det av den i 6 eller 7 § avsedda samordningen 2,50 mark
i månaden, kan pensionen utbetalas i ett för allt, varvid be-
loppet beräknas enligt av social- och hälsovårdsministeriet
fastställda grunder för tillämpning av 19b § lagen om pension
för arbetstagare (FFS 395/ 61).Ovan avsett markbelopp juste-
ras årligen vid ingången av januari månad i enlighet med
det löneindex-tal, som fastställs för tillämpning av 9 §
1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder omedelbart i kraft och den tillämpas
även på sådana pensioner, vilka beviljats på grund av
pensionsfall som inträffat före denna lags ikraftträdande.

I denna lag stadgat markbelopp motsvarar det löneindex-
tal som fastställts för år 1966.

L a n d s k a p s l a g
om temporär sänkning av den undre åldersgränsen för erhållan-
de av arbetslöshetspension.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Med avvikelse från vad i 9 § 1 mom. landskapslagen
den 20 april 1967 om landskapspensioner (20/67), sådant detta

lagrum lyder i landskapslagen den 28 mars 1974 (15/74), är stadgat om den åldersgräns som utgör förutsättning för erhållande av arbetslöshetsunderstöd är sagda undre åldersgräns 58 år.

2 §.

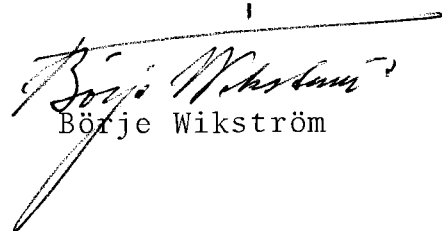
Denna lag träder omedelbart i kraft och gäller till utgången av år 1979. Dock kan person, som på grundval av denna lag erhållit arbetslöshetspension, även efter sistnämnda tidpunkt beviljas arbetslöshetspension, utan hinder av vad i lagen i övrigt är stadgat om den undre gränsen för erhållandet av arbetslöshetspension.

Mariehamn den 18 april 1979

L a n t r å d

Lagberedningssekreterare

Folke Woivalin

Börje Wikström